

Pārskats par Invaliditātes lietu nacionālās padomes darbību un funkciju īstenošanu 2021.gadā

Pārskats sagatavots saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.561 „Invaliditātes lietu nacionālās padomes nolikums” (turpmāk – Nolikums) 17.5.apakšpunktu.

2021.gadā vīrusa Covid-19 infekcijas izplatības noteikto epidemioloģisko drošības pasākumu dēļ visas četras Invaliditātes lietu nacionālās padomes (turpmāk – Padome) sēdes tika organizētas tiešsaistē ZOOM platformas vidē. 2021.gada III un IV Padomes sēdē tika nodrošināta sēdes surdotulkošana latviešu zīmju valodā, ko nodrošināja SIA “LNS rehabilitācijas centrs”. Minētā prakse tiks turpināta arī 2022.gada Padomes sēdēs.

Padomes sēdēs tika izskatīti dažādi aktuāli jautājumi personu ar invaliditāti efektīvākai tiesību aizsardzībai un īstenošanai. Katrā Padomes sēdē izskatīti jautājumi atbilstoši kādam ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (turpmāk – Konvencija) pantam, t.sk. apspriežot tādus jautājumus, kas attiecas uz:

- likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 20.⁴ panta ceturtais daļas 3.punktā ietvertās normas ietekmi uz personām ar III invaliditātes grupu,
- atbalsta pasākumiem vecākiem ar invaliditāti, kuru apgādībā ir bērni,
- politikas plānošanas dokumentu “Plāns personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2021.-2023.gadam”,
- ziņojuma par “Vides un informācijas pieejamības valsts un pašvaldību iestādēs pašnovērtējums” (Pašnovērtējums) rezultātiem,
- Eiropas Savienības fondu 2021.-2027.gadam plānošanas periodā paredzēto atbalstu personām ar invaliditāti,
- Latvijas Republikas apvienoto otro un trešo ziņojumu par ANO 2006.gada 13.decembra Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanu Latvijā Republikā laikposmā no 2017.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 31.decembrim,
- Pasaules Bankas un Eiropas Komisijas projekta "Latvijas invaliditātes novērtēšanas sistēmas izvērtējums un pilnveidošana" ietvaros īstenotā izmēģinājuma projekta rezultātiem,
- personu ar invaliditāti iesaisti darba tirgū, t.sk. darba algu subsīdiu mehānismu pilnveidi bezdarbnieku ar invaliditāti integrēšanai darba tirgū, Pasaules Bankas secinājumiem par kvotu sistēmas ieviešanas lietderīgumu, darba devēju un sabiedrības izpratnes maiņu un Darba likuma grozījumu virzību,
- vides piekļūstamības novērtējumu Eiropas Savienības fondu līdzfinansētajos projektos,
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2019.gada 17.aprīļa Direktīvas 2019/882 par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām, kas paredz nodrošināt piekļūstamības prasības dažādiem produktiem un pakalpojumiem, ieviešanas gaitu,
- Labklājības ministrijas budžetā atbalstītajām prioritātēm invaliditātes jomā 2022.gadam.

Informācijas sniegšanai tika pieaicināti nozaru ministriju un to padotības iestāžu speciālisti.

2021.gadā katrā no ceturkšņa sēdēm tika plānots izskatīt trīs līdz četrus darba kārtības jautājumus, pēdējo veltot informācijas sniegšanai par Padomes locekļa, iestādes vai organizācijas pārstāvja, pārstāvētās iestādes paveikto Konvencijas ieviešanā.

2021.gada 31.martā tika organizēta pirmā Padomes sēde, kurā izskatīja četrus jautājumus – 1) likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 20.⁴ panta ceturtais daļas 3.punktā ietvertās normas ietekme uz personām ar III invaliditātes grupu; 2) atbalsta pasākumi vecākiem ar invaliditāti, kuru apgādībā ir bērni; 3) politikas plānošanas dokuments “Plāns personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2021.-2023.gadam”; 4) kā arī tika uzklauts biedrības „Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem "Zelda"” ziņojums par paveikto Konvencijas ieviešanā.

Otrā Padomes sēde norisinājās 2021.gada 14.jūlijā. Sēdē tika izskatīti trīs jautājumi – 1) ziņojuma par “Vides un informācijas pieejamības valsts un pašvaldību iestādēs pašnovērtējums” (Pašnovērtējums) rezultāti; 2) Eiropas Savienības fondu 2021.-2027.gadam plānošanas periodā paredzētais atbalsts personām ar invaliditāti; 3) Latvijas Republikas apvienotais otrais un trešais ziņojums par ANO 2006.gada 13.decembra Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanu Latvijā laikposmā no 2017.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 31.decembrim.

Trešā Padomes sēde norisinājās 2021.gada 13.oktobrī. Sēdē tika izskatīti trīs jautājumi – 1) par Pasaules Bankas un Eiropas Komisijas projekta "Latvijas invaliditātes novērtēšanas sistēmas izvērtējums un pilnveidošana" ietvaros īstenotā izmēģinājuma projekta rezultātiem; 2) par personu ar invaliditāti iesaisti darba tirgū; 3) kā arī tika uzklauts biedrības „Latvijas Neredzīgo biedrība” ziņojums par paveikto Konvencijas ieviešanā.

Ceturrtā Padomes sēde norisinājās 2021.gada 24.novembrī. Sēdē tika izskatīti četri jautājumi – 1) par Labklājības ministrijas budžetā atbalstītajām prioritātēm invaliditātes jomā 2022.gadam; 2) par vides piekļūstamības novērtējumu Eiropas Savienības fondu līdzfinansētajos projektos; 3) par “Eiropas Parlamenta un Padomes 2019.gada 17.aprīļa Direktīvas 2019/882 par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām”, kas paredz piekļūstamības prasības dažādiem produktiem un pakalpojumiem, ieviešanas gaitu; 3) kā arī tika uzklauts Nodibinājuma „Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”” ziņojums par paveikto Konvencijas ieviešanā.

Kopumā 2021.gadā tika izskatīti gandrīz visi no Padomes 2021.gada darba plānā ielautajiem 15 jautājumiem. Vienīgais jautājums, kas netika izskatīts atbilstoši Padomes 2021.gada darba plānam, bija biedrības “Latvijas Paralimpiskā komiteja” ziņojums par paveikto ANO Konvencijas ieviešanā. Atbilstoši aktualitātei papildus tika izskatīts viens jautājums par Labklājības ministrijas budžetā atbalstītajām prioritātēm invaliditātes jomā 2022.gadam, kas nebija iekļauts Padomes 2021.gada darba plānā.

Nemot vērā, ka Padome ir konsultatīva institūcija, visi izskatītie jautājumi tika pieņemti zināšanai.

Visi sēžu protokoli pieejami Labklājības ministrijas tīmekļa vietnē, izmantojot saiti <http://www.lm.gov.lv/lv/protokoli-2>.

Padomes sastāvā kopš 2020.gada 3.novembra ir 16 locekļi, savukārt Latvijas Republikas tiesībsargs vai viņa pilnvarotā persona Padomes sēdēs piedalās, nodrošinot padomdevēja funkcijas bez balsstiesībām. Padome ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse, t.i., vismaz deviņi Padomes locekļi.

2021.gadā dalību vismaz divās vai vairāk sēdēs nodrošināja visi padomes locekļi vai to pārstāvji, savukārt pieci Padomes locekļi vai to pārstāvji – Izglītības un zinātnes ministrijas, Veselības ministrijas, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas un Invalīdu un viņu draugu apvienības “Apeirons” – nodrošināja dalību visās sēdēs.

Pirmajā un trešajā Padomes sēdē piedalījās 11 padomes locekļi (pārstāvis vai deleģētais pārstāvis), bet otrajā sēdē visi 16 padomes locekļi, savukārt ceturtajā Padomes sēdē piedalījās 13 padomes locekļi. Tiesībarga pilnvarotā persona ar padomdevēja funkciju bez balsstiesībām savu dalību nodrošināja visās Padomes sēdēs.

Pārskats par Padomes locekļu dalību 2020.gada sēdēs

Nr. p.k.	Padomes sastāvs*:	2020.gada I ceturksnis (31.03.2021.)	2020.gada II ceturksnis (14.07.2021.)	2021.gada III ceturksnis (13.10.2021.)	2021.gada IV ceturksnis (24.11.2020.)

1.	Labklājības ministrs	S	S	S	S
2.	Izglītības un zinātnes ministrs	P	P	P	P
3.	Ekonomikas ministrs	–	P	–	P
4.	Veselības ministrs	P	P	P	P
5.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs	P	P	P	–
6.	Biedrības „Latvijas Darba devēju konfederācija” ģenerāldirektors	P	P	P	P
7.	Biedrības „Latvijas Pašvaldību savienība” priekšsēdis	–	P	–	P
8.	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas priekšsēdētājs	P	P	P	P
9.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētājs	P	P	P	–
10.	Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāta direktors	–	P	–	P
11.	Biedrības „Latvijas Nedzirdīgo savienība” prezidents	–	S	S	S
12.	Biedrības „Latvijas Neredzīgo biedrība” centrālās valdes priekšsēdētājs	S	S	S	–
13.	Biedrības „Rīgas pilsētas “Rūpju bērns”” valdes priekšsēdētājs	–	S	S	S
14.	Nodibinājuma „Invalīdu un viņu draugu apvienība “Apeirons”” valdes priekšsēdētājs	S	S	S	S
15.	Biedrības „Latvijas Paralimpiskā komiteja” prezidents	P	S	–	P

16.	Biedrības „Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem "Zelda"” direktors	S	S	–	S
	Tiesībsargs padomdevējs bez balsis tiesībām	P	P	P	P

*S – Padomes sastāvā, P – deleģētais pārstāvis, – - nepiedalās

Padome 2021.gadā izskatīja sekojošus jautājumus:

Pirmā sēde 13.martā:

	Izskatītais jautājums	Nolemts	Izpilde
1.	Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" nākotnes redakcijas (spēkā no šā gada 1.jūlija) 20. ⁴ panta ceturtās daļas 3.punkta sagaidāmo ietekmi uz personām ar III invaliditātes grupu.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
2.	Atbalsta pasākumi vecākiem ar invaliditāti, kuru apgādībā ir bērni.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
3.	Informācija par politikas plānošanas dokumentu "Plāns personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2021.-2023.gadam".	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
4.	Biedrības „Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem "Zelda"" paveiktais ANO Konvencijas ieviešanai.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____

Otrā sēde 14.jūlijā:

	Izskatītais jautājums	Nolemts	Izpilde
1.	Ziņojums par "Vides un informācijas pieejamības valsts un pašvaldību iestādēs pašnovērtējums" (Pašnovērtējums) rezultātiem.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
2.	Eiropas Savienības fondu 2021.-2027.gadam plānošanas perioda sniegtais atbalsts personām ar invaliditāti.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____

3.	Informācija par Latvijas Republikas apvienoto otro un trešo ziņojumu par ANO 2006.gada 13.decembra Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ieviešanu Latvijā laikposmā no 2017.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 31.decembrim (Ziņojums).	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
----	--	--	-------

Trešā sēde 13.oktobrī:

	Izskatītais jautājums	Nolemts	Izpilde
1.	Prezentācija par Pasaules Bankas un Eiropas Komisijas projekta "Latvijas invaliditātes novērtēšanas sistēmas izvērtējums un pilnveidošana" ietvaros īstenotā izmēģinājuma projekta rezultātiem.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
2.	Personu ar invaliditāti iesaiste darba tirgū: darba algu subsīdiju mehānismu pilnveide bezdarbnieku ar invaliditāti integrēšanai darba tirgū, Pasaules Bankas secinājumi par kvotu sistēmas ieviešanas lietderīgumu, darba devēju un sabiedrības izpratnes maiņa, Darba likuma grozījumu virzība, u.c. temati.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
3.	Biedrības „Latvijas Neredzīgo biedrība” (LNB) paveiktais ANO Konvencijas ieviešanai.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____

Ceturrtā sēde 24.novembrī:

	Izskatītais jautājums	Nolemts	Izpilde
--	-----------------------	---------	---------

1.	Par LM budžetā atbalstītajām prioritātēm invaliditātes jomā 2022.gadam.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
2.	Vides pieejamības novērtējums Eiropas Savienības fondu līdzfinansētajos projektos.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
3.	Informācija par “Eiropas Parlamenta un Padomes 2019.gada 17.aprīļa Direktīvas 2019/882 par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām”, kas paredz piekļūstamības prasības dažādiem produktiem un pakalpojumiem, ieviešanas gaitu.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____
4.	Nodibinājuma „Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”” (Apeirons) paveiktais ANO Konvencijas ieviešanai.	Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.	_____

Labklājības ministrs,
Padomes priekšsēdētājs

G.Eglītis

Sagatavotājs:
Padomes sekretāre
Sociālās iekļaušanas politikas departamenta vecākā referente Z.Beinare,
tālr.67021619
Zanda.Beinare@lm.gov.lv